- -
Redakcija (1994) pamata *[Satversmes Sapulces 20.06.1920. likums]*
Stājās spēkā: 04.05.1994. (teksts negrozīts)
Likums pieņemts: 31.03.1994. (5. Saeima)
Publicēts: Latvijas Vēstnesis, 47, 20.04.1994.; Saeimas un MK Ziņotājs, 9, 12.05.1994.
https://www.vestnesis.lv/ta/id/58065-par-tautas-nobalsosanu-un-likumu-ierosinasanu
https://likumi.lv/ta/id/58065-par-tautas-nobalsosanu-un-likumu-ierosinasanu
- - - - - - - - - - - - - - - - - - - -.
Latvijas Vēstnesis: Laidiens: 20.04.1994., Nr. 47 *(likumi.lv 2021 febr.)*
- - - - - - - - - - - - - - - - - - - -.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu

Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu

I nodaļa
VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants. Tautas nobalsošanu rīko, ja:

1) Saeima ir grozījusi Satversmes 1., 2., 3. vai 6. pantu;

2) Valsts prezidents ir ierosinājis Saeimas atlaišanu;

3) Valsts prezidents ir apturējis likuma publicēšanu uz diviem mēnešiem un šo divu mēnešu laikā ir saņemts ne mazāk kā vienas desmitās daļas vēlētāju pieprasījums nodot apturēto likumu tautas nobalsošanai;

4) Saeima nav pieņēmusi bez satura grozījumiem ne mazāk kā vienas desmitās daļas vēlētāju iesniegtu likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu.

2. pants. Tautas nobalsošanā un likumu ierosināšanā var piedalīties visi Latvijas pilsoņi, kuriem ir tiesības vēlēt Saeimu.

3. pants. (1) Tautas nobalsošanu likumā noteiktajā kārtībā sagatavo un vada Centrālā vēlēšanu komisija, kura izdod arī nepieciešamās instrukcijas.

(2) Vēlēšanu komisiju locekļiem un vēlēšanu komisiju pilnvarotajām personām ir aizliegts aģitēt.

II nodaļa
TAUTAS NOBALSOŠANAS SARĪKOŠANA

4. pants. (1) Lai Saeimas pieņemtais likums par grozījumiem Satversmes 1., 2., 3. vai 6. pantā iegūtu likuma spēku, tas nododams tautas nobalsošanai.

(2) Tautas nobalsošana par šo Saeimas pieņemto likumu sarīkojama ne agrāk kā vienu mēnesi un ne vēlāk kā divus mēnešus pēc likuma pieņemšanas Saeimā.

5. pants. (1) Ja Valsts prezidents ir ierosinājis Saeimas atlaišanu, viņš paziņo par to Centrālajai vēlēšanu komisijai.

(2) Tautas nobalsošana par šo Valsts prezidenta ierosinājumu sarīkojama ne agrāk kā vienu mēnesi un ne vēlāk kā divus mēnešus pēc ierosinājuma paziņošanas Centrālajai vēlēšanu komisijai.

6. pants. (1) Ja Valsts prezidents ir apturējis likuma publicēšanu, viņam ne vēlāk kā astotajā dienā, skaitot no likuma pieņemšanas Saeimā, likumu izsludināšanas kārtībā jāpaziņo apturētā likuma teksts un lēmums par likuma publicēšanas apturēšanu.

(2) Pēc šāda paziņojuma Centrālā vēlēšanu komisija paziņo visām pilsētu un pagastu vēlēšanu komisijām, ka tiek uzsākta parakstu vākšana tautas nobalsošanas ierosināšanai, un nogādā tām parakstu vākšanas lapas pietiekamā skaitā.

7. pants. (1) Parakstu vākšanas lapām, kurās vēlētāji var parakstīties, jābūt pieejamām katras pilsētas domes vai pagasta padomes noteiktajās vietās Centrālās vēlēšanu komisijas noteiktajā termiņā 30 dienas pēc kārtas.

(2) Vietas, kurās vēlētāji var parakstīties, iekārtojamas katrā pilsētā vai pagastā ar tādu aprēķinu, lai uz 10000 vēlētāju būtu vismaz viena vieta, kur vēlētāji var parakstīties.

(3) Šajās vietās aģitācija nav pieļaujama.

8. pants. (1) Parakstu vākšanas lapās atzīmējams katra tautas nobalsošanas ierosinājuma parakstītāja vārds, uzvārds un personas kods.

(2) Pirms ierosinājuma parakstīšanas pilsētas vai pagasta vēlēšanu komisijas loceklis vai vēlēšanu komisijas pilnvarotā persona pārbauda attiecīgā pilsoņa dokumentus un pēc parakstīšanas — pasē vai dokumentā, kas aizstāj pasi, izdara attiecīgu atzīmi.

9. pants. (1) Pilsētu un pagastu vēlēšanu komisijas ne vēlāk kā trīs dienas pēc Centrālās vēlēšanu komisijas noteiktā parakstu vākšanas termiņa izbeigšanās nosūta parakstu vākšanas lapas Centrālajai vēlēšanu komisijai.

(2) Lapas noslēdz ar attiecīgās pilsētas vai pagasta vēlēšanu komisijas zīmogu un priekšsēdētāja parakstu, kas apliecina, ka parakstu vākšana notikusi likumā noteiktajā kārtībā.

10. pants. (1) Centrālā vēlēšanu komisija saskaita parakstus, konstatē rezultātu, paziņo to Valsts prezidentam un publicē oficiālā laikrakstā. Ja tautas nobalsošanas ierosinājumu ir parakstījusi ne mazāk kā viena desmitā daļa no pēdējās Saeimas vēlēšanās balsstiesīgo Latvijas pilsoņu skaita, Centrālā vēlēšanu komisija trīs dienu laikā izsludina tautas nobalsošanu.

(2) Tautas nobalsošana par apturētā likuma atcelšanu sarīkojama ne agrāk kā vienu mēnesi un ne vēlāk kā divus mēnešus pēc tās izsludināšanas dienas.

11. pants. (1) Ja Saeima nav pieņēmusi bez satura grozījumiem ne mazāk kā vienas desmitas daļas vēlētāju iesniegto likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu,

šis vēlētāju iesniegtais likumprojekts vai Satversmes grozījumu projekts nododams tautas nobalsošanai.

(2) Tautas nobalsošana par vēlētāju iesniegto likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu sarīkojama ne agrāk kā vienu mēnesi un ne vēlāk kā divus mēnešus pēc vēlētāju iesniegtā likumprojekta vai Satversmes grozījumu projekta noraidīšanas vai tā pieņemšanas ar satura grozījumiem Saeimā.

12. pants. (1) Tautas nobalsošanas dienu nosaka un paziņo Centrālā vēlēšanu komisija.

(2) Tautas nobalsošana rīkojama svētdienā; ja tā notiek vienlaikus ar Saeimas vēlēšanām — svētdienā un sestdienā pirms tās.

III nodaļa
BALSOŠANA UN BALSU SKAITĪŠANA

13. pants. (1) Balsošana notiek aizklāti, Centrālās vēlēšanu komisijas noteiktajā kārtībā, izmantojot balsošanas zīmes.

(2) Balsošanas zīmes sagatavo Centrālā vēlēšanu komisija.

14. pants. (1) Balsošanas zīmē ierakstāms tautas nobalsošanai nodotais priekšlikums (šā likuma 1. pants), kā arī vārdi "par" un "pret".

(2) Ja vienlaikus notiek tautas nobalsošana vairākos šā likuma 1. pantā minētajos gadījumos, balsošanas zīmēm ir jābūt atšķirīgām.

15. pants. Balsošanas dienā balsošanas telpām jābūt atvērtām no pulksten 8 rītā līdz 8 vakarā. Pirms balsošanas sākuma vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs vai viņa vietnieks vēlēšanu komisijas, kā arī pirmo atnākušo balsotāju klātbūtnē pārliecinās par to, vai balsošanas kastes, kurās paredzēts iemest balsošanas zīmes, ir tukšas. Pēc tam balsošanas kastes aizzīmogo.

16. pants. (1) Katrs balsotājs drīkst balsot tikai personiski. Ja balsotājs fizisku trūkumu dēļ pats nespēj balsot, balsotāja klātbūtnē pēc viņa mutvārdu norādījumiem atzīmes balsošanas zīmē izdara balsotāja ģimenes loceklis vai kāda cita persona, kurai balsotājs uzticas. Persona, kura izdara atzīmes, nedrīkst būt attiecīgās vēlēšanu komisijas loceklis.

(2) Balsotājs pēc savas izvēles var balsot jebkurā balsošanas iecirknī.

17. pants. (1) Pie ieejas balsošanas telpās vēlēšanu komisija pārliecinās, vai atnākušie pilsoņi ir balsotāji, kas nav vēl piedalījušies balsošanā.

(2) Balsošanas telpās balsotājs no vēlēšanu komisijas Locekļa saņem balsošanas zīmi. Pēc balsošanas zīmes izsniegšanas vēlēšanu komisijas loceklis balsotāju sarakstā ieraksta balsotāja vārdu, uzvārdu un personas kodu un atzīme pasē vai dokumenta, kas aizstāj pasi, ka balsotājs piedalījies tautas nobalsošanā. Balsotājs to apliecina, parakstoties balsotāju sarakstā.

(3) Balsošanas telpās ierīkojama atsevišķa istaba vai nodalījums, kur balsotājs vienatnē var izdarīt nepieciešamās atzīmes, pēc savas izvēles izsvītrojot vārdu «par» vai «pret» un atstājot no abiem vārdiem vēlamo.

(4) Kad balsotājs balsošanas zīmē izdarījis nepieciešamās atzīmes, viņš to saloka un iedod vēlēšanu komisijas loceklim, kas balsotāja klātbūtnē balsošanas zīmi apzīmogo. Pēc tam balsotājs balsošanas zīmi iemet balsošanas kastē.

18. pants. Ja atsevišķi balsotāji veselības stāvokļa dēļ nevar ierasties balsošanas telpās, iecirkņa vēlēšanu komisija pēc šo balsotāju vai citu personu rakstveida vai mutvārdu lūguma uzdod diviem komisijas locekļiem organizēt balsošanu šo balsotāju atrašanās vietā. Šie balsotāji balsošanas zīmi iemet atsevišķā aizzīmogotā balsošanas kastē, un viņi tiek ierakstīti atsevišķā balsotāju sarakstā.

19. pants. (1) Balsu skaitīšanu izdara balsošanas dienas vakarā. Ja tautas nobalsošana notiek vienlaikus ar Saeimas vēlēšanām, balsu skaitīšanu izdara otrās balsošanas dienas vakarā.

(2) Balsu skaitīšanu izdara iecirkņa vēlēšanu komisijas atklātā sēdē Centrālās vēlēšanu komisijas noteiktajā kārtībā.

20. pants. Balsotāji, kuri balsošanas laikā dzīvo vai uzturas ārvalstīs, realizē savas tiesības piedalīties tautas nobalsošanā tikai Latvijas Republikas diplomātiskajās un konsulārajās pārstāvniecībās, kurām uzticēts veikt ar tautas nobalsošanu saistītos pienākumus. Balsošana pa pastu nenotiek.

21. pants. Balsošanas telpās aģitācija nav pieļaujama.

IV nodaļa
LIKUMU IEROSINĀŠANA

22. pants. Ne mazāk kā 10000 balsstiesīgajiem Latvijas pilsoņiem ir tiesības, norādot savu vārdu, uzvārdu un personas kodu, iesniegt Centrālajai vēlēšanu komisijai pilnīgi izstrādātu likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu. Katram parakstam jābūt apliecinātam pie zvērināta notāra vai pašvaldības institūcijā.

23. pants. (1) Konstatējusi, ka iesniegto likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu parakstījuši ne mazāk kā 10000 balsstiesīgie Latvijas pilsoņi, Centrālā vēlēšanu komisija paziņo, ka tiek uzsākta parakstu vākšana šā likuma ierosināšanai, vienlaikus nogādājot visām pilsētu un pagastu vēlēšanu komisijām attiecīgo likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu, kā arī parakstu vākšanas lapas pietiekamā skaitā.

(2) Paziņojums par likuma ierosināšanai nepieciešamo parakstu vākšanas uzsākšanu kopā ar iesniegto likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu publicējams oficiālā laikrakstā.

24. pants. (1) Parakstu vākšana notiek šā likuma 7.-9. pantā noteiktajā kārtībā.

(2) Pilsoņi, kuri parakstījuši iesniegto likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu šā likuma 22. pantā noteiktajā kārtībā, ieskaitāmi kopējā šā likuma ierosinātāju skaitā. Ja minētie pilsoņi parakstījušies arī šā panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā, viņu paraksti parakstu vākšanas lapās nav līdzskaitāmi.

(3) Centrālā vēlēšanu komisija saskaita parakstus, konstatē rezultātu un paziņo to Valsts prezidentam, kā arī nosūta viņam vēlētāju iesniegto likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu.

25. pants. (1) Ja likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu ir parakstījusi ne mazāk kā viena desmitā daļa no pēdējās Saeimas vēlēšanās balsstiesīgo Latvijas pilsoņu skaita, Valsts prezidents šo likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu iesniedz Saeimai.

(2) Saeimai šis likumprojekts vai Satversmes grozījumu projekts jāizskata tajā sesijā, kurā tas iesniegts. Ja likumprojekts vai Satversmes grozījumu projekts iesniegts sesiju starplaikā vai ārkārtas sesijā, tas jāizskata nākamajā kārtējā sesijā vai šā likumprojekta vai Satversmes grozījumu projekta izskatīšanai īpaši sasauktā ārkārtas sesijā.

V nodaļa
NOBEIGUMA NOTEIKUMI

26. pants. Valsts sedz tautas nobalsošanas izdevumus. Centrālā vēlēšanu komisija nosaka līdzekļu sadalījumu pilsētu, pagastu un iecirkņu vēlēšanu komisijām.

Likums Saeimā pieņemts 1994. gada 31. martā.

Valsts prezidents G.ULMANIS

Rīgā 1994. gada 20. aprīlī